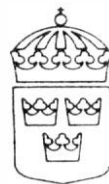

Motion till riksdagen

1987/88:Ub576

av Bo Hammar och Björn Samuelson (vpk)

om en introduktionstermin på högskolan

Mot.
1987/88
Ub576–581

Det humanistiska inslaget i högskoleutbildningarna behöver stärkas. Det är en av anledningarna till att vpk i en annan motion till årets riksmöte yrkar på en kraftig uppräknning av anslaget till fristående kurser. I en rad sammanhang de senaste åren har vi föreslagit andra åtgärder för att stärka humanioras ställning. I en tid av snabb teknisk utveckling anser vi detta vara mycket viktigt.

Högskoleutbildningen skall stimulera till kritiskt tänkande och kännetecknas av vetenskapliga metoder och arbetssätt. De studerande måste redan tidigt i utbildningen tränas till att utveckla dessa färdigheter, vilka krävs för att utbildningen skall kunna leva upp till de högt ställda målen.

Tendenser till fackidioti, teknokrati och okritiskt inpluggande av lösryckta fakta måste motverkas. Sådana tendenser hotar utbildningskvaliteten och står i strid med samhällets strävanden att fostra till ansvarstagande, solidaritet och demokrati.

En obligatorisk introduktionstermin (alternativt introduktionskurs) med inslag av ämnen som idé- och lärdoms historia, filosofi, vetenskapsteori och vetenskapshistoria skulle lägga en bra grund för fortsatta studier.

I Norge existerar sedan länge en sådan termin, kallad examen philosophicum. Ex phil är obligatorisk för alla examina och läses i allmänhet som introduktionskurs, men möjligheter finns att även läsa ex phil senare i utbildningen. Ex phil upplevs som mycket värdefull och är som företeelse tämligen oomtvistad. Ex phil har sin tyngdpunkt lagd vid humanistiska ämnen som vetenskapshistoria, filosofihistoria, logik och argumentations-teori.

Även i Finland ingår i de flesta högskolestudier ett betydande inslag av humanistiska studier med liknande innehåll som den norska ex phil. Dessa s. k. allmänna studier innehåller även en del andra moment, bl. a. språkstudier, och omfattar 30–40 poäng. I Finland upplevs dessa studier som mycket värdefulla, även om kritik riktats mot omfattningen av de allmänna studierna som av vissa anses vara för stor.

I Sverige har vi ett ganska stelt linjesystem med extremt enskottiga utbildningslinjer – tekniska, medicinska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga. Dessa håller sig mycket strikt inom sin speciella utbildningssektor och mycket få utbildningar har några inslag av humaniora. Det svenska utbildningssystemet är i detta avseende tämligen unikt.

De faror detta medför kan motverkas bl. a. genom införande av en introduktionstermin. Denna termin skulle dels stärka humanioras ställning på högskolan, dels öka kvaliteten på högskolans utbildning genom att ge alla studerande en stabil vetenskapsteoretisk och metodisk grund att stå på inför de fortsatta studierna.

Särskilda åtgärder på studiemedelssidan är naturligtvis nödvändiga så att inte införandet av en introduktionstermin/kurs ytterligare belastar de studerande ekonomiskt.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning om förutsättningarna för införandet av en introduktionstermin/kurs i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm i januari 1988

Bo Hammar (vpk)

Björn Samuelson (vpk)